
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פוליטיקה וממשל באפריקה - 56061

תאריך עדכון אחרון 20-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יצחק ברודני

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yitzhak.brudny@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני 15:00 עד 16:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס בוחן את הפוליטיקה האפריקאית בימינו ממגוון היבטים: היסטוריים, כלכליים, חברתיים ועולמיים. הקורס יספק מבוא לפוליטיקה אפריקאית עכשווית ושאלות הליבה במהלך הסמסטר יהיו: מדוע מבני המדינה באפריקה הם חלשים יותר מאשר במקומות אחרים? מדוע חלק ממדינות אפריקה סובלות מרמה גבוהה של אלימות פוליטית? מטרת הקורס הינה לאפשר לנו לפתח ידע אודות היבטיה השונים של הפוליטיקה האפריקאית מהתקופה הקדם-קולוניאלית ועד ימינו. נעזר בפרספקטיבה השוואתית של הפוליטיקה האפריקאית העכשווית.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס הינה לאפשר לנו לפתח ידע אודות היבטיה השונים של הפוליטיקה האפריקאית מהתקופה הקדם-קולוניאלית ועד ימינו. נעזר בפרספקטיבה השוואתית של הפוליטיקה האפריקאית העכשווית. במהלך הקורס נעמוד על כמה מקרי מבחן שונים מהיבשת על מנת לדון בתיאוריות השוואתיות בפוליטיקה וגם לאסוף ידע על ייחודיותה של התרבות הפוליטית האפריקאית. ניישם שיטות אנליטיות ממדעי החברה במטרה להבין נושאים מרכזיים בפוליטיקה האפריקאית במאה ה-21.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

מטרת הקורס הינה לאפשר לנו לפתח ידע אודות היבטיה השונים של הפוליטיקה האפריקאית מהתקופה הקדם-קולוניאלית ועד ימינו. נעזר בפרספקטיבה השוואתית של הפוליטיקה האפריקאית העכשווית. במהלך הקורס נעמוד על כמה מקרי מבחן שונים מהיבשת על מנת לדון בתיאוריות השוואתיות בפוליטיקה וגם לאסוף ידע על ייחודיותה של התרבות הפוליטית האפריקאית. ניישם שיטות אנליטיות ממדעי החברה במטרה להבין נושאים מרכזיים בפוליטיקה האפריקאית במאה ה-21.

דרישות נוכחות (%) :
15%

שיטת ההוראה בקורס: □ הרצאות פרונטליות

□ צפייה בסרט

□ דיונים בכיתה

□ הרצאות פרונטליות

□ צפייה בסרט

□ דיונים בכיתה

הרצאות פרונטלחות, הקרנת סרט ודיונים בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- תרבויות פוליטיות אפריקאיות מהתקופה פרה קולוניאלית עד ימינו (משטרים, מוסדות, מנהיגות, ערכים, צבא וכו')
- הפשעויות של הקולוניאליזם על עיצוב הפוליטיקה האפריקאית (מורשת קולוניאלית)
- אלימות פוליטית באפריקה, מלחמות אתניות
- דמוקרטיזציה, ליברליזציה באפריקה במאה ה-21

חומר חובה לקריאה:

חלק ראשון: פוליטיקה אפריקאית עד המאה ה-19

- שיעור 2: פוליטיקה אפריקאית עד המאה ה-15
קריאה: נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 35-45, 50-53, 72-79

Ibn Khaldun (1332-1406). *The Muqaddimah: An Introduction to History*. Princeton University Press: Princeton 1967. pp. 1-4

- שיעור 3: גילוי יבשות, סחר העבדים הטרנס אטלנטי והשינויים הפוליטיים באפריקה
קריאה: נ. לבציון וי. גרשוני (2003). מבוא להיסטוריה של אפריקה. יחידה 1 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 7-24

- שיעור 4: המצב הקולוניאלי ופוליטיקה של דיכוי, שיתוף פעולה והתנגדות
קריאה: נ. חזן ונ. השמשוני-יפה וא. קרן (2003). קולוניאליזם באפריקה. יחידה 2 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 1-22
Michael, Crowder (1964). "Indirect Rule: French and British Style." *Africa* 34: 197-205

או

Marquis de Condorcet (1743-1794). *Daedalus*, Vol. 133 No 3 on Progress. Translated by M. Baker (2004) in *The Mit Press*. pp. 65-82

חלק שני: המאה ה-20: מדה-קולוניזציה לעצמאות ועד שנות ה-80: משטרים, מוסדות ותרבות פוליטית אפריקאית

- שיעור 5: דה קולוניזציה באפריקה ושורשי הלאומיות האפריקאית, ארגונים וולונטריים כמסגרת הראשונה לפוליטיקה אפריקאית חדשה

קריאה: מ., אביטבול וד., זיסנווין (2006). מקולוניאליזם ללאומיות: תוניסיה, אלג'יריה, מרוקו. יחידה 6 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 12-23

- שיעור 6: האידיאולוגיות הלאומיות האפריקאיות (5 מקרי מבחן)
קריאה: ב. נויברגר וא. קרן (1997). לאומיות אנטי קולוניאלית - הממד הרעיוני. יחידה 4 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 11-33
Chachage, C. and Chachage, S. (2003). "Nyerere: Nationalism and Post-Colonial Developmentalism". *African Sociological Review*, 8(2), pp. 158-177

- שיעור 7: עצמאות והגל הראשון של דמוקרטיזציה באפריקה וניאו קולוניאליזם
קריאה:
Patrick Chabal and Jean-Pascal Daloz (1999). "Whither the State?" Chapter 1 in: *Africa Works*. Indiana University Press. pp. 6-28

חלק שלישי: גל הדמוקרטיזציה באפריקה והמאה ה-21

- שיעור 8: עלייתם ונפילתם של המשטרים הדיקטטורים ומלחמות אתניות (4 מקרי מבחן)
קריאה: ב. נויברגר (2003). צבא ופוליטיקה באפריקה. יחידה 10 במסגרת הקורס "צמיחת המדינות החדשות באפריקה", האוניברסיטה הפתוחה, ת"א. עמ' 1-29

- שיעור 9: הגל השני של דמוקרטיזציה באפריקה (שנות ה-80)
קריאה:
Naomi Chazan (1999). "The Diversity of African Politics: Trends and Approaches".
Naomi Chazan. R. Mortimer eds. *Politics and Society in Contemporary Africa*.
Boulder Colorado: Lynne Reiner. Pp. 44-62

- שיעור 10: סוף המאה ה-20: דמוקרטיזציה (דרום אפריקה) מול רצח עם (רואנדה)
קריאה:
James, Ferguson (2006). *Global Shadows, Africa in the Neoliberal World Order*.
Duke University Press: London. pp. 51-73
או
Jeffrey Herbst (2000). *States and Power in Africa*. Princeton: Princeton University Press. Chapter 9.

חומר לקריאה נוספת:
רשימה ביבליוגרפית מומלצת (רשות)

ע., מזרואי (1985). "עול תת-הפיתוח". אפריקה: שקיעת גן העדן. מפרש: ירושלים. עמ' 116-97

Hegel, G. W. F. (1770-1831). "Race, History, and Imperialism". In *Race and the Enlightenment*, ed. By Eze, E. C.(1997). Blackwell Publishing. pp. 122-127

M. E. Chamberlain (1999). *The Scramble for Africa*. 2nd ed. New York: Longman. Part IV, "Documents".pp. 94-125

Cooke, B. (2003). "From Colonial Administration to Development Management". *Institute for Development Policy and Management, Manchester: University of Manchester Precinct Centre*. pp. 4-21

Franz Fanon (1963). *The Wretched of the Earth, "Colonial War and Mental Disorders"* New York: Presence Africaine, pp. 249-311

Goran, Hyden (2006). "Big Man Rule," Chapter 5 in *African Politics in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press
John Illife. 1994. *The Africans*. Cambridge: Cambridge U.P. pp. 246-252

Yvan, Illitch (1997). *Development as Planned Poverty in Rahnema M. and Bawtree V. (eds.) (1997). The Post-Development Reader, Zed Books, New York, pp. 94 -102*

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 100 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: